Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXI–Nr. 987 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 21 martie 1969 | 4 pag. 25 bani

Statutul personalului didactic

ocument de semnificație majoră

ne a celei de a VI-a Marii Adunări Naționi istoria învățămîntului noment deosebit — Statutului personalului Republica Socialistă

baza Directivelor Coral al Partidului din Statutul consfințește fund democratice de se bucură cei ce instruiesc și ducă tînăra generație, exprimînd e de o parte responsabilitatea pe are o implică nobila misiune de ducator, iar pe de altă parte înalta rețuire ce se acordă acestei activiți, neprecupețita grijă pentru a se rea condiții tot mai bune de viață de muncă slujitorilor școlii. Ideea ndamentală a prevederilor Statului o constituie realizarea unei bînări armonioase între inresele învățămîntului și cele e personalului didactic.

Urmărind diferitele etape ale elarării acestui important document poate afirma, pe bună dreptate, el este o realizare colectivă, la e și-a adus contribuția întregul p didactic, participînd la dezbaea lui cu sugestii și propuneri te 40 000 de persoane. Desigur, tul acesta reprezintă o trăsătură damentală care caracterizează în d întreaga viață socială a orînții noastre. El reflectă totodată și ul profund pe care l-a avut în rînile tuturor celor ce slujesc învățătul, elaborarea unui document definește poziția și sarcinile onalului didactic în societatea tră.

upă cum se știe activitatea perlului didactic era, pînă la apoi acestei legi, reglementată prin ite acte normative elaborate în rsul anilor. Or, Statutul adoptat Marea Adunare Națională dă o mentare cuprinzătoare, unitară bilă activității corpului didactic în aceasta aduce o contribuție rtantă la perfecționarea contia activității cadrelor didactice, la progresul întregului nostru învățămînt. Sînt încorporate în acest document deziderate ale unor străluciți cărturari și dascăli ai poporului nostru, care au militat pentru înfăptuirea unei școli pusă în slujba poporului, și a înfloririi patriei.

În cuprinsul Statutului, în diferite articole și paragrafe, este sintetizată lupta unor dascăli patrioți, comuniști care au militat pentru a se da misiunii de educator prețuirea ce i se cuvine. Încă din primul său articol, Statutul leagă misiunea nobilă și de înaltă răspundere socială și patriotică de a realiza țelurile învățămîntului, de înflorirea orînduirii și natiunii noastre socialiste.

Una din problemele de cea mai mare importanță pentru întregul nostru învățămînt o reprezintă numirea în posturile didactice, căci de competenta celor chemați să asigure pregătirea tineretului școlar, de modul cum sînt soluționate problemele de mișcare a personalului didactic depinde în mare măsură succesul muncii de instrucție și educație. Or, în această privință viața a demonstrat necesitatea adoptării unor soluții unitare și stabile, pe criteriul exigențelor societății moderne, al actualului nivel de dezvoltare a științei. Stabilind funcțiile didactice și sarcinile personalului didactic care le îndeplinește, Statutul reglementează condițiile ce se cer celor care urmează să fie numiți la posturi didactice. Pentru a ocupa catedrele vacante către care se îndreaptă mai multi candidați se preconizează, la școli, și un sistem nou, concursul, menit să asigure încadrarea în aceste posturi a celor mai buni învățători și profesori. Statutul prevede totodată măsuri pentru ca mișcările de personal să se poată face mai operativ, prin forme simplificate, sau prin trecerea unor lucrări din acest domeniu în competența organelor locale de învățămînt. Astfel, se soluționează, de o manieră mai operativă și mai eficientă, una din problemele importante ale învățămîntului nostru.

În societatea contemporană problema conducerii, în toate domeniile vieții sociale, a căpătat dimensiunile unei adevărate științe, bine definită. Astfel de imperative se ridică desigur și în domeniul conducerii școlilor, al instituțiilor și organelor de învățămînt. Tocmai de aceea Directivele Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la dezvoltarea învățămîntului în țara noastră preconizează crearea unui institut central dedicat perfecționării celor însărcinați cu îndatoriri de conducere în școli și la inspectoratele școlare. Potrivit prevederilor Statutului, promovarea personalului didactic în posturile de conducere a unitătilor școlare, sau în funcțiile de îndrumare și control se face din rîndurile cadrelor didactice care se disting în activitatea profesională, au aptitudinile necesare unor astfel de funcții și îndeplinesc condițiile prevăzute de lege. După cum se vede, criteriile stabilite de Statut pentru ocuparea acestor funcții au în vedere necesitatea ridicării eficienței muncii celor care conduc direct, sau îndrumă unitățile școlare.

O deosebită atenție o acordă Statutul procesului de perfecționare profesională a personalului didactic de predare, de conducere și de îndrumare. Perfecționarea profesională este concepută ca un drept și totodată o datorie a personalului didactic. Statutul ridică perfecționarea cadrelor didactice la nivelul cursurilor postuniversitare, informarea și documentarea științifică urmînd să revină, pe viitor, aceloraşi instituții care i-au pregătit pe profesori. Acesta este unul din elementele noi aduse de Statut față de situația existentă în trecut și care va avea consecințe din cele mai pozitive în procesul de perfecționare continuă a personalului didactic. Corpul profesoral va beneficia de astfel de cursuri din 5 în 5 ani, pînă la îndeplinirea unui stagiu de 25 de ani de activitate, cînd participarea la cursurile de perfecționare devine facultativă.

Tot ca un element nou adus de Statut este și crearea Casei corpului didactic, căreia îi revine sarcina de a asigura în fiecare județ documentarea științifică a corpului profesoral, schimbul de opinii în problemele pedagogice, conferințe de specialitate și alte acțiuni similare. Evident, în procesul perfecționării, rolul hotărîtor revine modului în care fiecare educatoare, învățător sau profesor se preocupă continuu de informarea și documentarea personală, de folosirea posibilităților largi care le-au fost create. Această preocupare va fi desigur la înălțimea încrederii și prețuirii ce li se acordă.

În contextul măsurilor stabilite de partid și de guvern cu privire la continua îmbunătățire a situației sociale și profesionale a corpului didactic, un loc important îl are grija pentru creșterea nivelului de viață și de muncă al educatorilor. După cum se știe, importante măsuri în această direcție au și fost luate prin adoptarea unui nou sistem de salarizare. Statutul reglementează în această privință problema gradațiilor de vechime, ce vor fi acordate acelor cadre didactice care se dedică școlii cu pasiune și devotament, contribuind la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului și a științei. Caracterul stimulativ al reglementărilor acestea se mai vădește și în faptul că se prevede reducerea cu un an a termenelor pentru obținerea gradațiilor de către cei care se vor evidenția în activitatea lor. În același timp, învățătorii și profesorii care vor da dovadă — prin munca lor la catedră și prin lucrări personale — că depun eforturi deosebite pe tărîmul școlii și al științei, vor putea dobîndi gradele didactice II și I de calitate, care dau dreptul la noi sporuri de salarii. Pentru rezultatele valoroase în muncă, personalul didactic va putea primi, în același timp, premii individuale anuale, care se pot ridica pînă la un salariu tarifar. Rezultatele deosebite obținute în munca didactică, educativă și științifică de către cei care au peste 25 ani vechime pot fi recompensate printr-o gradație de merit, exprimînd deosebita prețuire pentru cei mai devotați slujitori ai școlii.

Prin Statutul adoptat de forul suprem al țării — Marea Adunare Națională — personalul didactic este chemat să dea dovadă, în îndeplinirea sarcinilor sale, de o înaltă conștiință cetățenească și profesională, să aibă o comportare demnă în școală, în familie și în societate, să se ocupe permanent de ridicarea nivelului pregătirii sale de specialitate, pedagogice și ideologice

SALUTUL

adresat „Gazetei învățămîntului" din partea Ministerului Învățămîntului și a Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură cu ocazia împlinirii a 20 de ani de existență

Cu prilejul împlinirii a 20 de ani de la apariția primului număr al „Gazetei învățămîntului", Ministerul Învățămîntului și Uniunea Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură adresează un călduros salut membrilor colectivului redacțional și tuturor colaboratorilor acestei publicații.

Pe parcursul celor două decenii de existență, activitatea Gazetei s-a înscris în ansamblul eforturilor depuse de Ministerul Învățămîntului și Uniunea Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură pentru înfăptuirea sarcinilor izvorîte din hotărîrile de partid și de stat cu privire la dezvoltarea și perfecționarea continuă a învățămîntului nostru.

Militînd pentru înfăptuirea politicii partidului și statului în domeniul învățămîntului, promovînd principiile pedagogiei științifice, Gazeta a sprijinit eforturile depuse de slujitorii școlii în vederea ridicării necontenite a nivelului de însușire a științei de către elevi, formării etice și civice a acestora, cultivării respectului și dragostei față de muncă, educării lor patriotice și internationaliste.

În paginile sale, Gazeta a tratat multiple probleme și aspecte ale muncii perseverente desfășurate de corpul didactic de pe întreg cuprinsul patriei, pentru instruirea și educarea tinerelor generații în spiritul înaltelor ideaturi ale socialismului și comunismului.

Angajată în vasta și creatoarea activitate ce se desfășoară în prezent pentru îndeplinirea măreților program de dezvoltare și perfecționare a școlii românești, stabilit de Directivele Comitetului Central al Partidului Comunist Român privind dezvoltarea învățămîntului în Republica Socialistă România și de Legea învățămîntului, „Gazeta învățămîntului" este chemată să aducă o contribuție sporită pentru sprijinirea școlii și a cadrelor didactice în îndeplinirea înaltei lor misiuni sociale.

Ministerul Învățămîntului și Uniunea Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură felicită colectivul redacțional și pe toți colaboratorii gazetei, urîndu-le noi succese în muncă.

MINISTRUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI	PRESEDINTELE BIROULUI EXECUTIV AL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ
Academician ȘTEFAN BĂLAN	Prof. C. DRĂGULESCU

CĂUTĂTORII DE COMORI *)

Sensul educativ-politic al muncii pionierești este dat de deviza pe care cei aproape două milioane de purtători ai cravatei roșii o rostesc în mod curent: „Pentru gloria poporului și înflorirea României socialiste pentru cauza partidului, înainte" Și de răspunsul la deviză: „Tot înainte!"

Străduințele noastre tind să transmită copilului sentimentul locului pe care îl ocupă poporul nostru în lume, pe care îl ocupă partidul în mijlocul și în fruntea poporului, pe care îl ocupă el însuși, ca pionier în acest context. Așadar, prin educație politico-ideologică urmărim limpezirea rostului unui tînăr, iar unul din rosturile majore este acela cetățenesc de preluare și purtare a acelei ștafete vii, curate și incandescente în care ard idealurile colectivității.

Poate un copil — încă atît de subordonat minoratului său — să înțeleagă aceste lucruri care, prin îmbinarea lor, alcătuiesc însăși „placa turnantă" a exigenței noastre, exprimată triunghiular în cuvintele popor — patrie — partid? Pe un plan hotărîtor al vieții sale pe planul sentimentelor categoric da! Copiii pot avea sentimente de mîndrie, de ambiție patriotică, de prețuire a înfăptuirilor de azi și de totdeauna. Dar pentru aceasta cineva trebuie să-i învețe un anumit alfabet, alfabetul valorilor vieții sociale, care se învață la fel ca oricare alt alfabet.

Litera A din acest alfabet ni se pare a fi sentimentul istoriei, „luarea în posesie" de către copil a sentimentului că aparține unui popor care vine de foarte departe și merge foarte departe. Plămădiți din duhul purces de la Decebal și Traian, auzim foarte de timpuriu, încă de pe băncile școlii, porunca lui Tudor, vocea clocotitoare a Bălcescului, fluierul Craiului Munților, sirenele luptelor muncitorești... Și încă din fragedă vîrstă putem înțelege mai bine rostul nostru pe acest pămînt, astăzi curățat de vitregii mandatari ai atîtor jertfe care se răstring în chipul celei care ne-a zămislit pe toți și ne va supraviețui tuturor, Patria-mamă, patria socialistă de azi, patria comunistă de mîine.

Peste paginile și ordinea capitolelor din manualul de istorie, copilul poate înțelege că istoria se face și azi, sub ochii lui, prin bătălia minților și brațelor alor săi și chiar prin propriile sale puteri. Fără clarificarea dinamicii sociale nu putem descătușa aceste puteri. E adevărat, societatea noastră își demonstrează dinamica la vedere, dar copiii au o vedere socială imperfectă. Ei sînt zoriți spre atingerea tuturor țintelor lor, dar drumul spre socialism nu se străbate la fel de simplu și săltăreț cum apare într-o poezie de trei strofe. Trebuie arătat copiilor subtextul realizărilor noastre, iar subtextul este că drumul acesta a ieșit la vedere acum 25 de ani, că a așteptat 2000 de ani, că se construiește pas cu pas, cu trudă și sacrificii, că peste tot unde apare ceva acesta implică un gînd, o nobilă dăruire, un meșter Manole, în același timp vi-

MIRCEA SÎNTIMBREANU

(Continuare în pag. a 3-a)

*) Denumirea acțiunii republicane inițiată de Consiliul Național al Organizației Pionierilor, Ministerul Învățămîntului și Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă pentru înghebarea de colțuri muzeistice și muzee școlare. Regulamentul acestei acțiuni va apărea în numărul 3/1969 al revistei „Educația pionierească".

20 ANI DE APARIȚIE

Momente din istoria școlii noastre în paginile gazetei

PE PRIMUL LOC ÎN EDUCAŢIE — LECŢIA

LECŢIA — SURSĂ DE EDUCAŢIE MULTILATERALĂ

Profesorul care lucrează azi la catedră, este mandatarul celui mai înalt comandament social: formarea omului, a celui mai liber, mai îndrăzneț, mai instruit și mai uman dintre toți oamenii — omul societății socialiste. Văzută în această lumină menirea profesorului capătă valențe de adîncime și cu rază prelungă de acțiune în modelarea personalității tînărului, al cărui suflet rămîne permanent deschis exemplului viu, frumosului, împlinirii. Nu spun nici o noutate cînd afirm că sursa principală a unei educații solide și multilaterale este și rămîne lecția.

Abordarea unui asemenea subiect își legitimează rostul nu numai prin imperativele ce decurg din recentele documente ale Conferinței privind creșterea randamentului educativ al predării, dar încorporarea în lecții a ideilor și idealurilor comuniste, a realităților prezentului atît de bogat în izbînzi este o condiție etică permanentă a muncii profesorului. Ideea de educație prin lecții se însoțește cu formarea unei etici noi față de muncă, al cărei prim etalon este însăși munca profesorului.

Cum se pot realiza eficient funcțiile educative ale orei de curs? Răspunsul nu e simplu, dar premisa de la care trebuie să pornim este aceea că lucrurile nu sînt greu de făcut, e nevoie numai să ne punem în situația de a le face. E în fond chestiune nu numai de știință, ci mai de grabă de conștiință.

Esențial este să existe la fiecare profesor o concepție limpede asupra rostului educativ al disciplinei lui și a fiecărei lecții în parte. Să nu piardă din vedere că face o muncă vie de modelare a conștiințelor, că e vorba de un proces interior îndelungat și complex ale cărui resorturi intime nu se pot pune în mișcare la întîmplare.

Prin urmare se pot deosebi două feluri de a preda: pe de o parte comunicare fidelă dar detașată a cunoștințelor, iar pe de alta predarea prin prisma personalității profesorului cu acel adaos de simțire și conștiință care proiectează cunoștințele într-un mod convingător pe ecranul extrem de sensibil al receptivității elevilor. Oricît de corectă s-ar părea prima modalitate ea înseamnă o rezumare, o îngustare care nu te va ajuta, în primul rînd pe tine profesor, să-ți desăvîrșești personalitatea și cu atît mai puțin pe cea a elevilor.

În munca noastră contează deopotrivă și ceea ce comunici, dar și modul cum comunici cu clasa. Cînd ai izbutit într-o lecție să inoculezi interesul și să creezi convingerea utilității cunoștințelor transmise, poți să-ți spui cu satisfacție: „iată, asta este contribuția mea!"

Confruntarea celor spuse în carte cu realitățile vieții va crea o înlănțuire mai firească ideilor, o structură mai organică lecției. Elevii vor simți la profesorul lor o independență de cugetare, capacitatea de a conjuga litera cărții cu fenomenul vieții, vor recunoaște în el un model de muncă intelectuală, un model de conduită, un călăuzitor. Este o realitate indiscutabilă că valoarea și considerarea profesorului atîrnă de fertilitatea muncii lui, iar aceasta la rîndul ei e condiționată de forța modelatoare a lecțiilor lui! Cred că trebuie să pornim de fiecare dată de la aceste adevăruri ca să ajungem la acea complinire organică dintre instrucție și educație, dintre cunoștințe și conștiință.

Realizarea unui astfel de deziderat nu e posibilă fără fundamentarea procesului de învățămînt pe politica partidului nostru.

Condiția „sine qua non" este ca profesorul să stăpînească esența acestei politici și să transmită elevilor sensurile ei. Un rol deosebit revine, după cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, științelor sociale și disciplinelor umaniste, care prin natura lor au un mare potențial educativ și contribuie la formarea concepției științifice și a trăsăturilor moral-cetățenești ale tineretului.

Marele avantaj al marxismului stă în aceea că e știința cea mai vie despre om și societate, care analizează dialectic fenomenele vieții. Predarea lui trebuie realizată ca atare în strînsă legătură cu realitățile vieții înconjurătoare. În ultimele clase ale liceului, tînărul avînd un bagaj noțional și capacitatea de a raționa nu se mărginește numai să asculte și să buchisească lecție după lecție. El caută să-și explice anumite fenomene, caută răspuns la numeroase probleme. Științele sociale pot veni foarte bine în întîmpinarea setei de cunoaștere și de clarificare caracteristică acestei vîrste tumultuoase. Dar pericolul cel mare stă în rezumarea unor teze generale despre marxism, căci simplismul și dogmatismul creează în mintea elevilor regretabile confuzii.

Marxismul nu se poate învăța mecanic, buchisind; el trebuie simțit și înțeles. Din păcate insuficienta legătură cu viața, predarea unor teze generale nu-i ajută pe elevi să-și însușească conținutul lui și să-l aplice în înțelegerea celorlalte științe și a vieții înseși.

Este cît se poate de ineficient să se vorbească la modul teoretic despre patriotismul socialist, enunțîndu-se niște principii și definiții. Oricît de just ar fi ele formulate, nu vor putea convinge dacă nu sînt susținute de exemple vii, ca elevii să și-l reprezinte și să-l simtă. Începînd cu blocul în care locuiesc, cu școala unde învață, cu uzina în care muncesc părinții și terminînd cu marile realizări ale industriei, științei și culturii, care schimbă înfățișarea patriei de la an la an, elevii trebuie ajutați să înțeleagă că toate acestea sînt rodul politicii partidului nostru. Patriotismul socialist nu poate fi conceput în afara acestei politici materializate în atîtea și atîtea izbînzi. O modalitate simplă, la îndemîna oricărui profesor, este aceea de a imprima lecției un pronunțat caracter de dezbatere. Oferim astfel elevilor cele mai largi posibilități de a-și mișca gîndirea, de a stabili conexiuni, de a-și exprima sentimentele.

Cîte asemenea prilejuri oferă și lecțiile de literatură unde elevii se întîlnesc cu încorporarea artistică a vieții și a personalității umane în variate modalități de expresie! Dacă ar fi să ne oprim doar la exemplul vieții unor mari scriitori ca Eminescu, Caragiale, Sadoveanu, Rebreanu, o primă reușită educativă ne-o asigură relevarea modului în care au lucrat aceștia. Ei își găseau relaxarea și timpul de meditație pe parcursul necurmat al muncii; preocuparea intensă a lui Caragiale de a studia oamenii în toate împrejurările; laborioasa tăcere a lui Sadoveanu care crea în timp ce stătea printre oameni sau în mijlocul naturii; epuizanta muncă de zi și noapte a lui Eminescu, care ajungea să se revolte împotriva ei dar nu o părăsea niciodată. Sensul etic care se degajă este al credinței în valoarea propriei munci, a bucuriei care întovărășește fiecare izbîndă plătită cu ceasuri de trudă. Recurgînd la asemenea exemple elevii pot lesne conchide că munca este nu numai o necesitate dar și semnul cel mai cert de sănătate sufletească, chezășia împlinirii fiecăruia.

Oricît de abstractă și aridă s-ar părea matematica, profesorul este în măsură să-i potențeze valoarea educativă prin adevărurile pe care le descoperă împreună cu elevii lui, contribuind la disciplinarea gîndirii și la formarea deprinderii de a munci ordonat, prin perspectiva utilității practice pe care o deschide asupra fiecărui capitol. Asistînd la o lecție introductivă despre teoria probabilităților, capitol al matematicii moderne nou introdus în clasa a XII-a, mă întrebam cîți profesori au conceput să-l predea în contextul social contemporan, relevîndu-le elevilor valoarea aplicativă a acestei teorii. Privind-o în perspectiva muncii lor viitoare de ingineri, economiști, statisticieni, specialiști în comerț ș.a., profesorul le-a vorbit elevilor despre rama aplicativă a acestei discipline — statistica matematică pe care se sprijină orice economie modernă, previziunile planurilor de producție, a sporului demografic, a balanței comerciale. Problemele alese de profesor au făcut lumină deplină în mintea elevilor, i-a convins despre importanța unei discipline cu care se întîlneau pentru prima dată. Din tot studiul matematicii trebuie să se degaje pasiune pentru descoperirea adevărului, refuzul de a se accepta afirmații nedovedite.

Dar cum se poate stimula mîndria patriotică prin lecțiile de matematică? Succesele școlii matematice românești, contribuția unor savanți la dezvoltarea anumitor ramuri ale acestei științe sînt cunoscute de toți profesorii; totul este să găsești momentul și modalitatea potrivită de a le transmite elevilor.

La ce exemplu mai semnificativ să mă opresc în privința geografiei? Una este să le vorbești elevilor despre cursul Dunării și alta să le aduci în față imaginea gigantului de la Porțile de Fier care va modifica, nu numai cursul bătrînului fluviu, ci și potențialul energetic al întregii țări, pas important în prosperitatea economiei noastre!

Pentru ca asemenea resurse educative conținute virtual în majoritatea lecțiilor să deschidă ferestre către viață și să se transforme în valori etice este nevoie de un popas chibzuit asupra fiecărei lecții, de informare și discernămînt politic pentru a se evita alunecarea în convenționalism, în referințe de circumstanță, nesemnificative. Cred că fiecare director a asistat în cariera sa, nu de puține ori, la încercări făcute ad-hoc, la înjghebarea unor dialoguri stîngace, făcute pentru a se epuiza și un asemenea punct al lecției. Departe de a convinge improvizația dovedește că elevii n-au fost deprinși să facă legătura cunoștințelor cu viața, să gîndească dincolo de granițele manualului și notițelor. Asemenea momente stînjenitoare îți confirmă cît de important este pentru profesor ca ceea ce întreprinde în fața elevilor să nu fie minat de formalism, de grabă și superficialitate.

Formarea unor oameni cu înalte trăsături morale, cu profunde convingeri patriotice și civice, capabili să slujească cu toate forțele lor cauza nobilă a socialismului este rațiunea etică și socială în virtutea căreia fiecare dintre noi se află la catedră.

Prof. ZINA SÎRBU
directoarea liceului
„Mihai Eminescu" București

HISTORIA MILITANS

În ampla cuvîntare pe care a rostit-o la Conferința Națională a cadrelor didactice, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia faptul că studiul istoriei, împreună cu studiul esteticii, al literaturii și al istoriei artelor are nu numai menirea de a dezvolta cultura generală a tinerilor, ci și aceea de a fi o tribună de luptă pentru o poziție înaintată în cultură și artă, de a contribui la elevarea spirituală a tinerilor, de a face din ei militanți revoluționari activi pentru năzuințele de libertate și dreptate socială ale lumii contemporane.

Într-adevăr, s-a spus despre istorie că este **axa culturii.** Și această afirmație este la fel de potrivită atît istoriei ca proces obiectiv al dezvoltării omenirii, cît și istoriei ca știință și istoriei ca obiect de studiu în școală. Adevărată antologie a civilizației și culturii omenirii, istoria dă celui ce o studiază orizontul cel mai larg în spațiu și în timp, un repertoriu extrem de vast de observații, atît asupra omului ca individ cît și asupra societății omenești în ansamblu și în devenirea ei istorică.

Dar, pentru a fi o antologie, istoria predată în școală trebuie să selecteze ceea ce este mai semnificativ, să se debaraseze de amănuntele lipsite de însemnătate și, mai ales, să se ferească de a fi o înșirare seacă de date, nume și fapte neesențiale și neinteresante privind, bunăoară, soțiile lui Henric al VIII-lea sau garderoba și caii Mariei Antoaneta. Ea trebuie să fie istoria popoarelor și a umanității în ceea ce are ea specific național și general uman. În acest sens, istoria ca obiect de studiu în învățămînt nu trebuie să dea atît cunoștințe, cît cunoaștere, înțelegere. Ea trebuie predată nu pentru a fi memorată — în epoca noastră simpla memorare tinde să devină sarcina mașinilor, a creierelor electronice — ci pentru a fi **înțeleasă, trăită.**

S-a spus, de asemenea, despre istorie că este **magistra vitae,** că ea îi învață pe tineri ce trebuie să știe pentru viață. În aceasta stă marea valoare educativă a istoriei, cea dintîi și cea mai importantă funcție a ei. Într-adevăr, cunoașterea istoriei dă tineretului sentimentul încadrării într-o comunitate și, prin aceasta, în ansamblul umanității, sentimentul continuității, al comuniunii în timp și în spațiu cu tot ceea ce reprezintă umanitatea. Iată de ce gîndesc că nu există prilej mai fericit de a face educația patriotică a tineretului decît prin lecțiile de istorie, care reînvie cele mai frumoase pagini ale letopisețului poporului român. Statornicia poporului român pe pămîntul strămoșilor săi, spiritul de jertfă cu care el a apărat acest pămînt de toate furtunile, generozitatea cu care a luptat pentru toți cei ce i-au cerut sprijinul, dărnicia cu care a dat lumii oameni și opere de valoare sînt tot atîtea fapte cu ajutorul cărora urmăresc să transform lecția de istorie într-o lecție de patriotism.

Consider că tot atît de strîns și de trainic îi poate lega istoria pe tineri de marile comandamente, de marile idealuri ale umanității, de lupta pentru libertate a popoarelor, de lupta pentru o viață mai bună, pentru ridicarea condiției umane pînă la cele mai înalte valori spirituale. De aceea caut să fac, din fiecare lecție de istorie universală, o lecție de umanism, care să pună în lumină avîntul constructiv al omului, ideile nobile care călăuzesc și îndrumă dezvoltarea mai departe a omenirii.

Numai așa, socotesc, orele de istorie se pot transforma în lecții, adică în învățături, în reguli de conduită, în principii de viață. Numai așa istoria poate fi o disciplină de învățămînt care să dea tinerilor o reprezentare clară asupra rostului lor în societate, care să-i ajute să înțeleagă perspectivele și sensul dezvoltării istorice, imperativele majore ale vremurilor noastre, cum pe bună dreptate se cere în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Bogatul trecut al învățămîntului nostru cunoaște nenumărate exemple de dascăli de istorie care au ilustrat catedrele de unde au predat, transformîndu-le în adevărate tribune de propagare a celor mai înaintate idei și contribuind astfel la elevarea spirituală a tinerelor generații. Să ne gîndim numai la marele învățat și, în același timp, marele profesor care a fost Vasile Pîrvan, a cărui figură de purtător al celor mai înalte idealuri ale vieții omenești a rămas vie în adîncul sufletului celor ce au avut fericirea să-i fie discipoli. Am putea cita, fără îndoială, și alte numeroase exemple, din rîndurile profesorilor de istorie, ca și din rîndurile învățătorilor, acești nenumărați apostoli, știuți și neștiuți, care și-au consacrat viața luminării satelor.

Din marele tezaur al civilizației umane noi, profesorii de istorie, sîntem chemați să punem în lumină tot ce poate sluji și astăzi ideilor de dreptate, pace, libertate, progres, tot ce poate educa tineretul în spiritul acestor înalte idealuri. Căci, așa cum s-a afirmat nu o dată, o știință ale cărei cercetări nu sînt puse în slujba omului, a progresului său, își pierde justificarea și piere. Și dacă aceasta este o condiție de viață și de moarte pentru știință în general, cu atît mai mult știința predată în școală trebuie să fie pusă în slujba omului și a idealurilor sale.

Iată de ce, ca profesor, caut ca istoria pe care o predau elevilor mei să fie o **historia militans,** o istorie care să militeze pentru marile năzuințe umaniste ale vremii noastre și ale poporului nostru.

Prof. MARIANA VASILESCU

Scrierea dreaptă simplificată

Pe plan mondial, pentru inițierea în scris a copiilor din clasa I, scrierea cursivă caligrafică oblică, cu majuscule buclate, cu apăsare de gros-subțire și linioare de legătură înaintea literelor mici a deținut supremația un timp îndelungat. Această scriere a fost însă viu criticată pornindu-se de la argumente de igienă oculară și posturală. La rîndul ei, practica a demonstrat că scrierea cursivă caligrafică oblică este greu însușită de elevii începători. Din aceste motive ea este treptat înlocuită cu alte scrieri, dintre care majoritatea se caracterizează printr-o orientare dreaptă verticală și prin simplificări variate în forma, legătura și firul scris al literelor. Cele mai răspîndite sînt scrierea cu alfabetul script, nelegat, în care literele sînt verticale și seamănă cu cele de tipar, și scrierea dreaptă simplificată cursivă (legată), introduse în multe țări din Europa, America, Australia, Africa.

În țara noastră scrierea cursivă caligrafică oblică se predă de peste un secol. Alfabetul din abecedarul oficial, ediția 1968, asemănător cu alfabetul din primele abecedare editate de I. Creangă și colaboratorii săi, păstrează majuscule buclate, oblicitatea de 27° în axa literelor (45° pentru majusculele A, M.N), apăsare gros-subțire și linioare de legătură înaintea literelor mici. Îndrumările metodice prevăd ca elevul, în timpul scrisului să dea caietului aplecare de 30° spre stînga verticalei și să țină capul aplecat spre umărul stîng (aplecarea capului fiind necesară pentru a ține axa globilor oculari paralelă cu rîndul oblic pe care se scrie). În ciuda directivelor metodice primite, ca o reacție sănătoasă de autoapărare și de economie de energie, spre finele clasei I aproape toți elevii renunță spontan la apăsarea gros-subțire și mulți dintre ei folosesc pe caietul de aritmetică o orientare diferită aceleia din caietul cu liniatură oblică; în plus, simplificarea literelor devine evidentă pe măsură ce elevul avansează în școlaritate. Scrierea exersată în clasa I devine un balast pentru formarea de noi mecanisme adecvate scrierii curente, pe care o recomandă programa de caligrafie pentru clasele II-IV, constituind o risipă inutilă de timp și energie.

Observații îndelungate au demonstrat cu prisosință că o mare parte din elevii claselor mari adoptă la întîmplare un alt model de alfabet pentru scrisul de uz personal, după ce în prealabil se dezvață de mecanismele exersate în primele clase, cu atîta trudă. Faptul acesta are deseori ca rezultat conflicte neurofiziologice și psihologice dăunătoare mecanismelor scrisului.

Experiența proprie și rezultatele obținute în reforma scrierii întreprinsă în alte țări ne determină să propunem ca în predarea scrierii la clasa I din școlile noastre să se folosească un alfabet simplificat, cu litere drepte (verticale) și legătură naturală între ele, care prin exerciții gradate ca dificultate să amelioreze și să perfecționeze lizibilitatea și estetica scrisului pe măsură ce elevul avansează în școlaritate. Propunerea noastră se bazează pe observații personale culese în decurs de zeci de ani, pe rezultatele obținute în experimentarea modelului de scris preconizat de noi, în ultimii șase ani, cu un număr de peste opt mii de elevi din clasa I, ca și pe aprecierile pozitive unanime ale cadrelor didactice care au predat și au urmărit în clasele I-IV evoluția acestei scrieri în cadrul experimentării. Menționăm că acest model de scris s-a experimentat în București, în 1963-64, la grupa mare de copii de la grădinițele nr. 7 și nr. 15, iar în anii următori s-a introdus la mai multe clase întîi din diferite școli din Capitală și din provincie. În urma hotărîrii Ministerului Învățămîntului, ea se predă începînd din anul școlar trecut în toate clasele I din școlile sectorului 3 ale Capitalei, clase care au fost înzestrate cu materialul didactic „Floba", special elaborat de noi pentru predarea citit-scrisului.

Caracteristicile scrierii drepte simplificate cursive (legate) sînt: majuscule simplificate, lipsa linioarelor de legătură înaintea literelor mici, orientare verticală în axa literelor și fir egal în trasarea lor, bastonade și majuscule de aceeași înălțime și duble față de corpul literelor (excepție J și f, care sînt triple față de corpul literelor). Modelul de alfabet prezentat alăturat este extras din manuscrisele unor scriitori, poeți, oameni de știință de prestigiu ai culturii noastre naționale. Rezultatele bune obținute în evoluția acestei forme de scris în clasele I-IV, verificate de cercetătorii Institutului de științe pedagogice, se datoresc avantajelor pe care ea le prezintă în comparație cu scrierea caligrafică cursivă oblică. S-a constatat astfel că literele drepte simplificate se învață ușor, fără să fie necesară descompunerea în elementele lor componente; avînd literele asemănătoare ca formă și direcție celor de tipar, scrierea dreaptă simplificată, înlesnește citirea și consolidează legătura dintre citit-scris, prin faptul că pentru citirea textului de tipar și a textului scris de mînă sînt necesare mișcări oculare identice; poziția la scris a corpului, a capului și a caietului fiind dreaptă, axa verticală din direcția literelor este paralelă cu axa de simetrie a corpului, iar axa globilor oculari paralelă cu orizontala rîndului pe care elevul scrie, ceea ce face să se stabilească de la început o bună coordonare oculo-manuală și o relație constantă între elev (scriptor) și spațiul grafic (tablă, caiet) și, deci, să se asigure de la început regularitatea în direcția literelor și constanța în forma lor; poziția dreaptă a caietului este lesne menținută de către elev, întrucît el are ca linie de reper marginea băncii; în scrierea oblică, elevul neavînd linii fixe de reper, nu poate păstra din ochi o aplecare constantă de 45° a caietului spre stînga verticalei; în acest caz oscilațiile caietului dau neregularitate în direcția literelor; pe cînd în scrierea dreaptă, din oscilațiile fiziologice ale poziției capului, a corpului și din deplasarea ușoară (de cîteva grade) a caietului de la verticală rezultă condensări în direcția literelor spre stînga sau dreapta verticalei care nu alterează paralelismul literelor și nici forma lor. Practica demonstrează că scrierea dreaptă simplificată nu este rigidă și că ea poate suferi abateri ale direcției literelor cuprinse între —10° și +10° față de v[illegible]ală, fără ca aspectul regulat a[illegible]lui să se altereze. În scr[illegible]ligrafică oblică, însă, o ac[illegible]e de 10° în oblicitate (scris [illegible] înclinare de peste 35-40°) îng[illegible]uiază cititul textului scris și alterează forma literelor.

În clasele în care se predă scrierea dreaptă simplificată elevii folosesc în trimestrul întîi caietul cu pătrățele pentru temele de scris la limba română și aritmetică, deci un singur fel de liniatură și un singur fel de scris; în trimestrul al doilea ei trec la caietul cu liniatură orizontală pentru temele de la limba română, menținînd fără dificultate direcția verticală a literelor. În predarea scrierii caligrafice oblice, însă, în clasele I-II temele de la limba română se scriu pe caietul cu liniatură oblică, iar temele de aritmetică pe caietul cu pătrățele; ceea ce dă naștere la contradicții psihologice, urmate de două feluri de scris, oblic și drept, „dualitate" frecvent observată din clasa întîia.

Pentru trasarea literelor cu fir egal de apăsare, fără gros-subțire, din scrierea dreaptă simplificată, elevii folosesc încă din clasa [illegible]tia instrumentele moderne [illegible] scris: creionul, pixul, stiloul. Legătura naturală dintre litere se face prin linii orizontale sau oblice, cu caracteristici personale fiecărui scriptor. Liniile de reper ale spațiului grafic fiind verticala și orizontala, se păstrează o regularitate în orientarea și formarea literelor și atunci cînd se scrie pe caietul de dictando sau pe foaie neliniată.

Cadrele didactice predau cu ușurință scrierea dreaptă simplificată cursivă prin însuși faptul că în modelul de pe tablă literele simplificate, fără gros-subțire, sînt orientate vertical.

Avantajul deosebit pe care-l prezintă această scriere constă însă în aceea că elevul, în baza modelului de scriere dreaptă simplificată predat în clasa I, își însușește un scris pe care îl va folosi în viață. Uniformitatea în direcția literelor, forma constantă a conturului și a volumului literelor (înălțime, lărgime), distanța egală dintre litere și dintre cuvinte, orîndurea literelor pe rînd — reguli elementare pentru un scris citeț și estetic — odată însușite în mecanismele de scris, se mențin și atunci cînd elevul dă caietului o ușoară aplecare spre dreapta sau stînga verticalei. Scrierea dreaptă simplificată permite ca în scrierea curentă (rapidă) elevul să-și aleagă singur direcția pe care o preferă în orientarea scrisului său.

În concluzie, sîntem convinși că extinderea predării scrierii drepte simplificate cursive reprezintă o ușurare a muncii școlare a elevilor în vîrstă de 6 ani și un real progres în modernizarea învățămîntului la noi în țară.

DR. FLORICA BAGDASAR

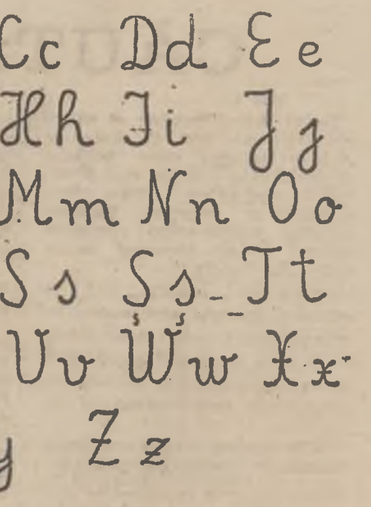

Model de alfabet pentru scrierea dreaptă simplificată

sec ven te

Pentru zilele vacanței

Consemnăn și la acest început de vacanță (e adevărat, nu prea de primăvară), așa cum de altfel am făcut-o de fiecare dată, grija deosebită pe care toți factorii ce răspund de educația școlarilor, o manifestă pentru ca zilele lor să fie cît mai bogate și frumoase. Inițiativa, originalitatea și ineditul, verificate practic ca fiind calitățile esențiale ce asigură succesul tuturor activităților organizate în vacanță sînt chemate să se manifeste din plin. Așa se face că pe agenda de vacanță a tuturor școlarilor de la mic la mare, este înscris pentru cele două săptămîni un program, pe cît de bogat și variat pe atît de instructiv. Pe primul plan sînt acțiunile în aer liber: excursiile, drumețiile, plimbările, întrecerile sportive. Cu deosebită grijă sînt pregătite și o serie de acțiuni pe care școlarii le închină de pe acum sărbătorii Republicii, precum și împlinirii a 20 de ani de la crearea Organizației de pionieri, cum sînt simpozioanele, întîlnirile cu oameni de știință, cultură și artă, vizitele la monumente și locuri istorice etc.

Ca în fiecare vacanță, în aceste zile, elevii vor putea viziona gale de filme organizate special pentru ei, spectacole de teatru, vor putea participa la concerte, audiții muzicale.

Reamintim că la începutul vacanței de primăvară se va desfășura, de asemenea, concursul de literatură română, matematică, fizică și chimie faza pe județ pentru elevii din licee, școlile profesionale și tehnice precum și faza pe localitate a concursului de matematică pentru elevii școlilor generale.

Consfătuire metodico-didactică a profesorilor de biologie

Societatea de științe biologice — secția didactică — organizează în zilele de 4 și 5 aprilie a.c. la București o consfătuire metodico-didactică cu tema: „Predarea biologiei în școală în lumina noilor cercetări". Consfătuirea este menită să răspundă sarcinilor trasate de Conferința Națională a cadrelor didactice privind ridicarea nivelului științific al profesorilor și informarea lor multilaterală cu noutățile în domeniul specialității.

În programul consfătuirii — alcătuit de societate cu sprijinul Facultății de biologie a Universității din București și al Inspectoratului școlar al municipiului București — sînt prevăzute conferințe ale unor cunoscuți biologi: acad. N. Sălăgeanu, prof. univ. dr. docent N. Botnariuc, prof. univ. dr. P. Raicu, demonstrații practice de botanică, zoologie, fiziologie vegetală, fiziologie animală și genetică, precum și o aplicație botanică și dendrologică la Snagov.

Sesiune științifică pe teme ale activității pionierești

În zilele de 27 și 28 martie a.c. se vor desfășura la Bacău lucrările primei sesiuni științifice inițiată de Consiliul județean Bacău al Organizației pionierilor pe tema: „Organizația de pionieri ca factor educativ". Dintre comunicările ce vor fi prezentate cu acest prilej amintim: „Cerințe fundamentale în organizarea activităților pionierești în etapa actuală", „Autoeducația în cadrul activităților pionierești", „Aspecte legice ale formelor de activitate pionierească", „Contribuția activităților pionierești la realizarea unei educații estetice integrale", „Relația educator-educat", „Activitatea pionierească — solicitare complexă a personalității copilului". „Activitățile pionierești în perspectiva educației permanente", „Specific și diferențial în activitatea pionierească".

Sînt invitate să participe cadrele didactice care muncesc cu pionierii și specialiștii în domeniul muncii educative.

C. RUSU

La sala Dalles expoziția unui elev

Zilele trecute, pe bulevardul Magheru, printre expozițiile obișnuite ale plasticienilor consacrați, amatorii de artă au putut zăbovi cîteva minute la sala Dalles (în holul Universității populare) unde elevul Daniel Ionescu de la Școala generală nr. 169 prezenta publicului cîteva din lucrările sale. Cel care și-a luat răspunderea de a recomanda pe tînărul plastician de numai 13 ani a fost cunoscutul critic de artă Petru Comarnescu. Și după cît se vede actul său a fost bine apreciat. Este pe deplin posibil ca micul Daniel să evolueze fericit, afirmîndu-se cu vremea ca un dotat grafician. În prezent desenele sale surprind îndeosebi prin ingeniozitate. Expresii ca „Și-a luat o piatră de pe inimă", „S-a sculat cu noaptea în cap" etc. își găsesc o interesantă transpunere grafică. Sugestive sînt, de asemenea, desenele izvorîte din lectura operelor lui Caragiale. În expoziție au dominat, nu numai numeric, ci și ca valoare, caricaturile. Alte lucrări în ulei, acuarelă sau tuș au completat și conturat personalitatea viitorului artist.

Printre primii vizitatori ai expoziției s-au numărat și colegii săi de clasă și profesorii care în cuvinte simple și calde i-au urat lui Daniel Ionescu succes. La aceste urări ne asociem și noi.

AL. I. V.

În dezbatere

PROIECTUL PLANULUI DE ÎNVĂȚĂMÎNT PENTRU LICEUL DE CULTURĂ GENERALĂ

Prevederi care mai trebuie studiate

Proiectul propus de Institutul de științe pedagogice reprezintă, cel puțin în intențiile sale programatice, un pas înainte față de formula actuală a planului de învățămînt liceal. Consider însă că unele prevederi ar putea genera fenomene negative. Mă voi referi doar la două aspecte : stabilirea profilului celor trei secții și introducerea obiectelor facultative.

Stabilirea de către proiect a unei profilări ternare corespunde tendințelor învățămîntului modern și reprezintă, teoretic, un progres față de actuala formulă cu două secții slab diferențiate, începînd din anul II de studiu. Spun numai teoretic, deoarece practic situația se prezintă altfel. Între principiile enunțate în expunerea de motive și oglinda proiectului de plan există serioase decalaje.

Proporția dintre disciplinele umaniste și cele științifice s-a păstrat cu neînsemnate modificări față de planul actual. În graficul săptămînal al secției umaniste a scăzut cu 2—3 ore volumul disciplinelor științifice și a crescut proporțional numărul de ore rezervat grupei disciplinelor umaniste (limba română, istorie). Un fenomen analog, în sens invers însă, se petrece la cele două secții cu profil științific. Ceva mai mult, la [illegible]te secții s-a introdus în pri[illegible]an de studii și latina.

[illegible] întreb prin ce depășește [illegible] proiect actualul plan de [illegible]ămînt revăzut și dacă cele tr[illegible]ecții de profil nu constitu[illegible] cumva doar variante mai mult formale ale învățămîntului unitar.

În expunerea de motive se afirmă că acest proiect a fost elaborat „ținîndu-se seama de experiența școlii noastre, de dezvoltarea învățămîntului pe plan mondial". Or, în tradiția învățămîntului românesc dinainte de 1948, diversificarea secțiilor era bine delimitată, matematica și fizica nefigurînd în planul secțiilor „umanistă" și „clasică", iar latina și greaca la cea „realistă", accentul punîndu-se cu precădere pe disciplinele de profil.

Planurile moderne de învățămînt ale unor țări avansate — de pildă cel francez — oferă largi posibilități de opțiune pentru elevii claselor superioare, propunînd un număr apreciabil de variante ale grupării obiectelor de studiu, în vederea unei mai aprofundate cultivări a înclinațiilor și intereselor și a unei mai corespunzătoare și precise orientări profesionale.

Or, slaba diferențiere a profilului secțiilor, așa cum reiese din planul de învățămînt propus, răspunde insuficient cerințelor învățămîntului modern liceal, fundamentat pe necesitea funcțională a prespecializării și a valorificării plenare a capacității și aptitudinilor elevilor.

Propunem în consecință ca în programa secțiilor să figureze, ca discipline de cultură generală comune : limba română (cîte 2 ore săptămînal la secțiile științifice), filozofia (cîte 2 ore săptămînal la secțiile științifice și 3 la secția umanistă), cele două limbi străine (cîte 2 ore săptămînal la secțiile științifice, și cîte 4 la secția umanistă), istoria patriei (2 ore săptămînal în ultimul an la secțiile științifice), precum și educația fizică (2 ore săptămînal) și dirigenția (1 oră săptămînal). Matematica și fizica ar figura la secția chimie-biologie cu 1, respectiv 2 ore săptămînal pentru fiecare an de studiu, iar chimia ar fi inclusă cu trei ore în primii trei ani de studiu la secția matematică-fizică. Disciplinele de profil ar fi repartizate astfel :

Secția umanistă : limba română (6 ore săptămînal la toate clasele), istoria (5 ore săptămînal la toate clasele), latina (2 ore săptămînal la toate clasele), istoria literaturii universale (1 oră săptămînal la toate clasele), istoria muzicii (1 oră săptămînal la toate clasele), istoria artelor (1 oră săptămînal la toate clasele).

Secția chimie-biologie : chimie (5 ore săptămînal la toate clasele), științe naturale (5 ore săptămînal la toate clasele), geografie (5 ore săptămînal la toate clasele).

Secția matematică-fizică : matematică (7 ore săptămînal la fiecare clasă), fizică (6 ore săptămînal la fiecare clasă), tehnologia (1 oră săptămînal la fiecare clasă), desen tehnic (2 ore săptămînal la fiecare clasă).

Formula pe care o propun cred că ar corespunde mai bine aptitudinilor și intereselor elevilor, ar permite o corelație mai intimă între obiectele de studiu înrudite, ar înlătura supraîncărcarea (fiecare secție cuprinde 10—11 obiecte față de cele 20 prevăzute de proiectul Institutului) și ar netezi terenul orientării profesionale, permițînd o trecere mai firească spre facultățile de profil

Se pare că autorii proiectului doresc să atenueze lipsa de nuanțare a planurilor pe secții prin introducerea obiectelor la alegere—facultative. Privind prin această prismă, îmi este destul de clară rațiunea propunerii unor obiecte care nu figurează la nici una din secții. Se impune însă un plus de precizare privind obiectele facultative din profilul secțiilor. Probabil că alcătuitorii programei gîndindu-se să asigure „posibilități de instruire diferențiată în raport cu interesele elevilor în vederea adîncirii anumitor domenii", preconizează, de pildă, ca elevii de la secția matematică-fizică să facă un curs de teoria informației, cei de la secția chimie-biologie să studieze bionica, iar umaniștii să-și completeze cultura cu noțiuni de filologie total absente din programa acestui obiect. Soluția este interesantă, dar cum gîndește Institutul s-o reglementeze pentru a satisface polivalența intereselor și pentru a transforma profesorul într-un specialist ?

Cred apoi că nu poate fi vorba de opțiunea elevului dacă „stabilirea acestor obiecte se va face de către fiecare școală în funcție de cadrele didactice existente, spațiul de școlarizare, dotare, condiții specifice" etc. Oare dacă școala nu va putea asigura orele de stenodactilografie sau de conducere auto elevii solicitanți vor fi nevoiți să se mute la altă școală ?

Și aici propun o soluție care mi se pare mai practică și permite o valorificare mai eficientă a acestei măsuri deosebit de valoroase. Obiectele din afara secțiilor, cu caracter evident aplicativ, să devină cercuri de conducere auto, stenodactilografie, pictură, broderie etc., grupînd pe toți elevii amatori din școală o dată pe săptămînă, timp de o oră sau două. În felul acesta orarul nu va mai fi afectat, iar acoperirea cu cadre va deveni mai lesnicioasă. Pentru unele obiecte din această categorie se pot organiza cercuri pe centre școlare.

O diferențiere mai marcată în planul de învățămînt al celor trei secții elimină de la sine introducerea compensatoare a obiectelor facultative, la alegere, din profilul secției, sau din profilul altei secții. Sînt convins că nici un umanist nu va alege facultativ studiul integralelor, precum nici un elev din secția matematică-fizică nu va solicita gramatica latină. În schimb sînt convins că orice elev din cele trei secții va fi interesat să aprofundeze anumite ramuri moderne ale disciplinelor de profil. Acest lucru ar fi perfect posibil dacă s-ar suplimenta studiul disciplinelor de profil cu orele afectate unor discipline care n-au contingență cu specificul secției respective. Astfel, la secția umană s-ar putea renunța la matematică, fizică și chimie (discipline care nu figurează la nici o facultate cu profil umanist) eliberîndu-se astfel săptămînal 7—8 ore utile adîncirii materiilor de profil și achizițiilor moderne ale acestora.

Prof. TUDOR OPRIȘ
Liceul „M. Eminescu"
București

Ministerul Învățămîntului recomandă tuturor liceelor de cultură generală să dezbată în consiliile profesorale proiectul planului de învățămînt pentru liceu, publicat în „Gazeta învățămîntului" nr. 986 din 14 martie 1969, și să înainteze observațiile și propunerile pînă la 15 aprilie a.c. Institutului de științe pedagogice — strada Sfinții Apostoli nr. 14, București, sectorul 6.

De ce se restrînge la secția umanistă studiul istoriei literaturii române ?

Un învățămînt cu pondere umanistă trebuie, înainte de orice, să deschidă larg perspectiva fenomenului artistic, literar, muzical sau plastic, să formeze sentimente, gusturi estetice, să dea impuls și direcție aptitudinilor creatoare ale elevului, structurînd personalitatea acestuia prin asimilarea frumosului și adevărului integrate în adînci trăiri emoționale și de elevație spirituală. În acest ansamblu, istoria literaturii române deține un rol primordial prin multiplele sale posibilități educative și formative. Pînă acum noi spuneam adesea că acest rol este insuficient valorificat prin cele patru ore pe săptămînă care se rezervau literaturii la secția umanistă. În proiectul planului de învățămînt pentru liceul de cultură generală studiul istoriei literare îi sînt rezervate însă numai trei ore. Prevederea aceasta a făcut să se nască multe întrebări și nedumeriri în rîndul profesorilor de specialitate, timpul afectat venind în evidență contradicție cu amplul material istorico-literar pe care îl avem de predat. Ar fi fost prevenită această nedumerire dacă s-ar fi putut cunoaște concomitent cu planul de învățămînt și conținutul viitoarei programe de literatură română pentru liceu.

Actuala programă este stufoasă, suprasaturată are un relief atît de variat încît energia se risipește mai ales parcurgînd un spațiu întins decît urcînd marile piscuri. Chiar și în cazul unei programe mai reduse, cele trei ore sînt puține. Cred că ar trebui înlăturată eroarea didactică de a comprima în minimum de timp scriitori de valoare deosebită, mai ales cînd este vorba de o secție umanistă.

Sinteză superioară a simțirii omenești, mărturie elocventă a comorilor spiritului uman de pe meleagurile românești literatura are dreptul la cel puțin patru ore pe săptămînă.

Prof. ILIE GUȚAN
Liceul nr. 3, Sibiu

Orizont mai larg în predarea disciplinelor biologice

Ceea ce reține atenția de la început la proiectul planului de învățămînt pentru liceul de cultură generală, este numărul sporit de secții, profilarea mai accentuată a acestora, precum și organizarea lor chiar din primul an de studiu în liceu. Aceasta va asigura, pe de o parte, o aprofundare mai temeinică a unor discipline și va constitui totodată o modalitate de evitare a supraîncărcării, datorită posibilităților pe care le oferă de a elabora programe și manuale mai judicios concepute.

Un alt element care se face remarcat este introducerea obiectelor la alegere, facultative, în funcție de aptitudinile și interesele manifestate de elevi, care, fără îndoială, vor avea un rol anticipativ și determinant în alegerea profesiunii.

Dubla posibilitate de alegere pentru elev — a secției și a anumitor obiecte — se va reflecta implicit în pregătirea lui mai temeinică pentru admiterea în învățămîntul superior și pentru viitoarea profesiune. În aceste condiții elevul va fi pus în situația reală de a se decide mult mai devreme decît a făcut-o pînă acum asupra profesiunii.

Consider, de asemenea că disciplinele de învățămînt înscrise în noul plan sînt mai judicios corelate.

Am să mă refer în special la disciplinele biologice, a căror repartizare o găsesc logică și echilibrată, cu unele precizări. Anume cred că ar fi potrivit ca în anul IV să se studieze biologia generală, care să cuprindă elemente de ecologie, genetică, biologie cosmică, anatomie comparată, embriologie, istoria biologiei etc., întrucît elementele de ecologie și genetică prevăzute în planul propus nu sînt suficiente pentru a le oferi elevilor imaginea cuceririlor spectaculoase ale celorlalte discipline biologice moderne.

Am impresia, de asemenea, că este neglijată paleontologia. Anumite elemente de paleontologie, ce se predau în cadrul disciplinelor botanică și zoologie, nu le pot da elevilor o viziune de ansamblu privind evoluția organismelor în timpul erelor geologice. De aceea, propun ca în anul III sau IV să completăm acest gol prin introducerea unei ore de elemente de paleontologie pentru secția chimie-biologie și eventual a unei ore, numai în trimestrul I, la secțiile matematică-fizică și umanistă. Ora respectivă ar putea fi obținută luîndu-se de la fizică pentru secția chimie-biologie și respectiv de la fizică sau matematică pentru secția umanistă.

În ultimă instanță, se poate recurge și la altă soluție. Întrucît geografia fizică generală din anul I cuprinde un capitol despre roci, geologia să nu fie predată în anul I, ci să fie asociată cu paleontologia în anul III sau IV, respectiv după studiul botanicii și al zoologiei.

Pledez totuși pentru introducerea acestei ore de paleontologie în anul III, cînd cunoștințele de sistematică din domeniul botanicii și zoologiei sînt relativ proaspete.

Și acum o ultimă propunere Dacă am acceptat ideea diversificării mai accentuate, atunci de ce să nu fim de acord ca la secția umanistă să nu se studieze matematica în ultimii doi ani, cedîndu-se orele afectate acesteia unei limbi moderne sau literaturii române.

În acest fel, consider că n-ar fi afectat fondul comun de cultură generală, adoptîndu-se fără rezerve ideea nouă a diversificării prin care învățămîntul nostru ar avea numai de cîștigat.

Prof. IOAN NADIȘAN
Baia Mare

O distribuție mai judicioasă a disciplinelor matematice

Viața societății moderne este dominată de progresul vertiginos al științei. Învățămîntul, cred eu, trebuie să stabilească mai multe puncte de contact între cunoștințele căpătate în școală și stadiul de dezvoltare a științei contemporane. Proiectul de plan pentru liceul de cultură generală oferă condiții deosebite îndeplinirii acestei sarcini. El păstrează un fond comun de cunoștințe de cultură generală pentru toate secțiile, paralel cu creșterea numărului de ore afectate disciplinelor de profil. Diversificarea mai accentuată a secțiilor permite o mai justă orientare profesională a elevilor, potrivit aptitudinilor lor și conduce la formarea unor clase mai puțin eterogene, ceea ce creează un mare avantaj pentru prezentarea lecțiilor la nivelul de înțelegere al elevilor.

În contextul disciplinelor științifice, matematica ocupă o poziție preponderentă și devine tot mai utilă și în studiul disciplinelor umaniste. În ultimul deceniu, matematica predată în liceu a suferit o serie de adăugiri și restructurări, în scopul apropierii ei de matematică modernă. În parte această acțiune a fost încununată de succes. Datorită însă unor greșeli de interpretare a procesului de modernizare a matematicii școlare, precum și a unei evaluări eronate a posibilităților de înțelegere și asimilare a elevilor, învățămîntului matematic i s-a creat o situație precară, caracterizată prin supraîncărcare, printr-o solicitare nepermisă și prin dirijarea elevilor către asimilarea unor cunoștințe matematice care, dacă nu în prezent, după un anumit timp vor avea o importanță cu totul redusă.

O primă observație la proiectul planului se referă la introducerea mecanicii raționale la secțiile matematică-fizică și chimie-biologie. Credem că introducerea acestei discipline nu aduce avantaje învățămîntului matematic liceal, ci mai degrabă reeditează etapa precedentă de supraîncărcare Predarea mecanicii raționale necesită cunoștințe mai complete de analiză matematică și în special de ecuații diferențiale decît cele pe care elevii le pot căpăta în liceu. Va fi nevoie pentru integrarea unor ecuații de mișcare să se recurgă la metode ocolite și dificile, ceea ce va îngreuia studiul mecanicii. Pe de altă parte, dacă considerăm că absolvenții de liceu care intră în facultățile de profil încep studiul mecanicii fără ca acesta să fie o continuare a celui din liceu, constatăm că avantajele predării mecanicii în liceu sînt minime. Se întîmplă chiar ca studenții să fie derutați, pentru că noțiunile prezentate în facultate pot diferi foarte mult de cele din liceu. Dacă totuși se pune problema legăturii dintre matematică și științele aplicative, aceasta se poate face la o scară mai redusă, dar utilă, în cadrul predării analizei matematice. Renunțînd la studiul mecanicii, se va crea și o economie de ore în folosul aprofundării celorlalte discipline matematice.

Considerăm că este foarte necesar ca măsura de a destina ultimul trimestru din anul IV recapitulării finale la disciplinele de profil să fie extinsă și în anii II și III. Timp de 12 ani elevul este bombardat cu informații despre matematică. Să-i dăm un pic de răgaz, în care, cu ajutorul profesorului, să încerce să reconstruiască, măcar cu elementele de bază, un sistem de cunoștințe, o structură în care se pot integra în mod logic cunoștințele de matematică și pe care se poate clădi mai departe.

La secția umanistă nu avem obiective prea precise în ceea ce privește utilitatea matematicii în cadrul acestei secții. Credem totuși — și aceasta cu toată convingerea izvorîtă din practica la catedră — că elevii acestei secții, nu au nevoie de matematica conținută în actualele programe de învățămînt. Acești elevi și-au putut forma unele deprinderi ce se referă la matematica rutinieră și aceasta cu mari eforturi. Slabele lor rezultate nu sînt deloc pe măsura eforturilor depuse și mai ales nu justifică enormele fonduri ce se cheltuiesc cu predarea matematicii la secția umanistă.

De aceea predarea matematicii la secția umanistă ar trebui concepută într-o viziune cu totul nouă și diferită. Elevii acestei secții au nevoie de lărgirea orizontului de cultură generală matematică și în același timp au nevoie de cunoștințe de logică matematică. Propunem de aceea ca, în anul III, la secția umanistă să se introducă o oră de istoria matematicii ; paralel să se predea algebra, care va conține elemente de teoria mulțimilor și elemente de structuri algebrice. În anul IV să se introducă o oră de logică matematică, care va stabili o corelație strînsă cu lecțiile de logică generală predate de profesorul de specialitate. Aceste ore ar înlocui orele de analiză matematică prevăzute în anul III.

La secția chimie-biologie propunem ca mecanica rațională să fie înlocuită prin elemente de logică matematică, care să se predea paralel cu calculul probabilităților, realizîndu-se o bună corelație conferită de faptul că atît mulțimea propozițiilor biunivoce, cît și cîmpul de evenimente sînt înzestrate cu aceeași structură algebrică.

Desigur că, după stabilirea disciplinelor matematice și a distribuirii lor pe durata liceului trebuie să se treacă la alcătuirea unor programe analitice cu o mai mare stabilitate, punîndu-se capăt actualelor fluctuații care aduc perturbații procesului instructiv.

Prof. TRAIAN RĂDULESCU
Liceul „Ion Neculce" București

PRECIZARE

În legătură cu Proiectul planului de învățămînt pentru liceul de cultură generală — publicat în numărul trecut al gazetei — precizăm că la Matematică, punctul e (Calculul diferențial și integral), la secția chimie-biologie anul III, se prevăd **în proiect 2 ore și nu 1, cum a apărut din greșeală tipografică.**

În chemarea nostalgică și amplă a tulnicelor răsună parcă vocea gliei străbune, în adîncile lor modulații vibrează parcă marele și nobilul suflet al neamului românesc

CĂUTĂTORII DE COMORI

(Urmare din pag. 1)

zionar și constructor, adică comunist. Copiii văd dar nu înțeleg pe deplin sau iau tot ceea ce văd ca pe ceva „de la sine înțeles".

Materialul didactic al acestei demonstrații poate fi pertect de bine procurat de însăși copii, el poate fi clasificat de ei și făcut să vorbească din ce în ce mai clar prin muzeul școlar

Este o cerință unanim recunoscută aceea de a scoate munca educativ-patriotică din verbalism, de a da hărții patriei nu numai conturul, dar și concretețea necesară. Nici un dascăl nu va susține că patriotismul — acest sentiment decisiv cîștigat, ca și dragostea de mamă în copilărie — se poate dispensa de suportul intuitiv

Pe atlasul inimii copilului patria nu va figura prin „semne convenționale" ci prin acele valori imediate și concrete — „rîul, ramul, tot ce mișcă în țara asta" — care au făcut istoria acestui popor mult înainte de limpezirea sa geografică. Lecția despre patrie se realizează într-o suită nesfîrșită de „extemporale", toată viața, și este necesar să le propunem pionierilor cît mai devreme asemenea teme de cunoaștere nemijlocită a istoriei. Personal sînt convins că ei vor ști să descopere tot ce este mai expresiv pentru chipul patriei în mediul lor (satul orașul natal) și să ofere cu bucurie școlii aceste „comori" : documente, fotografii, material etnografic și folcloric, colecții de tot felul Copiii cercetează, iscodesc lumea din jurul lor, colecționează printr-un „hobby" aproape înnăscut. Nimic mai firesc deci decît să le propunem „jurnalul de bord" al inevitabilelor lor expediții

Acțiunea „Căutătorii de comori" este tocmai „procesul-verbal" al expedițiilor pionierești din fiecare școală concretizat într-un colț muzeistic Dinamica suplă cursivă și aproape spontană a acestei acțiuni — care trebuie ridicată la grad de preocupare de prim plan — se realizează prin aceea că : 1) trăiește prin activitatea independentă, a copiilor, îndeosebi în perioada vacanțelor școlare (de ce n-ar transforma fiecare bancnotă de 1 miliard de secunde a timpului său liber într-un ierbar, într-un caiet de legende sau balade, într-un bloc-notes de amintiri ale bătrînilor în diferite colecții pornind de la documentele istoricește atestate pînă la monezi și autografe ?). 2) Fructifică activitatea cercurilor de profil din școli (de ce la drumeție rucsacul să fie plin doar la ducere ? Nimic mai firesc decît ca un cerc de fotografi să surprindă și să expună, organizat rodul „vînătoarei lor de imagini" sau ca un cerc de lucru manual să înghebe mănunchiul de caiete ale caselor țărănești, ale uneltelor casnice, să alcătuiască albume ale portului popular ș. a. m. d. care toate, apoi, în loc să fie zvîrlite în cine știe ce magazie să formeze un alfabet clar atît al realității din jur cît și al talentelor lor. 3) Este o acțiune de durată (3 ani), facultativă deoarece participă numai acele școli care doresc, în funcție de condiții, dar care oferă totuși „trepte" competiționale, fiind concepută ca o întrecere la scara întregii țări, antrenînd pentru cucerirea unor titluri și premii toată gama consiliilor pionierești. 4) Perspectiva — atît de necesară copiilor în orice acțiune — este strict palpabilă, copiii au sub ochi rezultatele străduințelor, întocmai unui pom care ar rodi de îndată ce a fost sădit.

Aici intervine și valoarea general-instrumentală a acestei acțiuni căci, dacă în prezent există 80—100 de muzee școlare în întreaga țară (ce-i drept, unele adevărate „lucrări de doctorat" în domeniul muzeisticii școlare), prin antrenarea numai a 10% din unitățile pionierești în „căutarea de comori" numărul acestor „focuri vii" ale memoriei pămîntului va atinge într-un singur an cifra de 1700 ! Sînt convins că în întîmpinarea celei de a XXV-a aniversări a eliberării patriei, în anul în care organizația noastră își sărbătorește 20 de ani de existență, după 3 ani de cunoaștere și impulsionare nemijlocită a unităților și detașamentelor lor, dascălii-comandanți se vor angaja în număr mare în această acțiune, inițiind un colț muzeistic în școala lor Sînt convins că fiecare comandant de unitate va dori să mînuiască pîrghia acestei acțiuni, îndrumînd pionierii pe făgașul ei atît de generos, înnobilînd în acest fel zecile și zecile de acțiuni simple și curente, individuale și de grup ale acestor mereu romantici „căutători de comori".

Acțiunea este concepută ca o mare lecție de istorie a patriei, catalizînd în susținerea sa o mare parte din mijloacele pionieriei. Tocmai de aceea este important ca prevederile regulamentare să se „topească" în conștiința copiilor, ca acțiunea să nu rămînă un fel de „alt" afiș al unei trebi circumstanțiale și, mai ales, ca pe nava aceasta gata să pornească spre atîtea orizonturi, în preajma cîrmaciului — comandantul de pionieri — să se afle, scrutînd descoperirile posibile, pe punte, la vele, de cart, însuși echipajul său, copiii, acești fantastici columbi, pătimași ai tuturor descoperirilor și în primul rînd ai descoperirii de sine, locul unde în adînc și durabil plănuiește ființa de care se leagă o sacră și firească filiație și pe care, din străbuni, o numim mamă : patria. Pentru o cărei înflorire socialistă uriașul stol de cravate roșii se leagă zilnic să zboare cît mai înalt și „tot înainte", dar pentru care au nevoie firesc de puncte cardinale. Comorile de ieri și de astăzi ale patriei îi pot călăuzi tocmai spre acel tezaur al viitorului nostru, a cărui denumire și cei mai mici copii o cunosc dar a cărui dezvăluire deplină revine tocmai generației lor : comunismul.

Convorbire cu preşedinţii unor comitete ale sindicatelor despre:

ACŢIUNI CU EFICIENŢĂ SPORITĂ ÎN SPRIJINUL PERFECŢIONĂRII ACTIVITĂŢII DIDACTICE

Ansamblul prevederilor cuprinse în documentele de partid şi de stat cu privire la dezvoltarea şi perfecţionarea învăţămîntului, conturează noi şi însemnate sarcini şi răspunderi ale sindicatelor din învăţămînt. Hotărîrea privind participarea organelor şi organizaţiilor sindicale din învăţămînt la realizarea sarcinilor reieşite din lucrările Conferinţei Naţionale a cadrelor didactice, adoptată de Biroul Executiv al Comitetului Uniunii Sindicatelor din învăţămînt şi cultură şi Planul de măsuri votat de Plenara din 27 ianuarie a.c. a Comitetului Uniunii au reprezentat în acest sens coordonate preţioase în stimularea comitetelor unor sindicate din învăţămînt către sporirea eficienţei întregii lor activităţi.

Obiectivele, actualitatea şi randamentul activităţilor organizate de sindicatele din învăţămînt au constituit tema unui colocviu recent pe care l-a avut unul dintre redactorii noştri cu prof. Steliana Stănescu, preşedinta sindicatului învăţămînt din Piteşti, şi înv. Elena Butfoi, preşedinta sindicatului învăţămînt din Giurgiu.

Red.: Sîntem informaţi că, în ultima perioadă, comitetele sindicatelor pe care le prezidaţi şi-au intensificat acţiunile în sprijinul modernizării învăţămîntului şi al perfecţionării cadrelor didactice. Ce trăsături noi caracterizează aceste acţiuni?

Prof. S. Stănescu: Consider că elementul principal care diferenţiază acţiunile înscrise în ultimul timp în planul activităţilor sindicatului nostru consacrate perfecţionării profesionale îl constituie anvergura, amploarea deosebită a acestora în raport cu acţiunile similare organizate în trecut. Astfel, recent, s-a desfăşurat un ciclu de expuneri pe tema „Metodica activităţii de cercetare ştiinţifică, mijloacele şi procedeele cercetării în învăţămînt" la care am solicitat concursul unor cadre universitare din Bucureşti şi a unor specialişti ai Institutului de ştiinţe pedagogice. Ţinuta acestor expuneri, analiza la obiect care s-a întreprins în cadrul lor, schimbul viu de idei între conferenţiari şi participanţi, consultaţiile care le-au urmat au dat un deosebit impuls activităţii de cercetare ştiinţifică întreprinsă de membrii corpului didactic din oraşul nostru.

O anvergură deosebită au căpătat şi acţiunile menite să popularizeze şi să generalizeze rezultatele pozitive obţinute în aplicarea noilor tehnologii didactice. Spre exemplu, comitetul sindicatului nostru dorind să valorifice experienţa deosebit de pozitivă pe planul modernizării procesului de predare pe care a acumulat-o colectivul didactic de la Şcoala generală nr. 5, a organizat un schimb de experienţă în cadrul acestei şcoli, cu participarea colectivelor didactice de la şcolile generale nr. 1 şi nr. 3, a directorilor altor şcoli, a membrilor comitetului sindicatului învăţămînt şi ai birourilor grupelor sindicale.

Înv. Elena Butfoi: Subscriu şi eu la opinia exprimată de tovarăşa Stănescu în legătură cu specificul acţiunilor iniţiate în ultima perioadă de sindicatele din învăţămînt. Într-adevăr, am îndrăznit să trecem la iniţiative de mai mare anvergură, mai cuprinzătoare şi ele se răsfrîng pozitiv în viaţa colectivelor noastre didactice. O a doua trăsătură a activităţilor prezente şi de perspectivă pe care aş vrea s-o subliniez, o constituie operativitatea, promptitudinea cu care am căutat să venim în sprijinul unor necesităţi didactice de stringentă actualitate. Spre exemplu, ne-am ocupat, cu continuitate, de sprijinirea cadrelor didactice care predau la clasele I cu elevi de 6 ani. Am iniţiat întîlniri între învăţătorii de la aceste clase şi educatoarele cu deosebită experienţă în muncă pentru dezbaterea unor probleme de psihologie specifice vîrstei celor mai mici şcolari, discuţii cu privire la planificarea calendaristică şi sarcinile specifice trimestrului II, schimburi de experienţă cu privire la organizarea activităţilor la alegere, confecţionarea şi utilizarea unui material didactic specific, domenii în care se resimte o serioasă carenţă de îndrumări din partea forurilor centrale competente. Acţiuni similare au fost iniţiate de sindicatul nostru şi pentru sprijinirea învăţătorilor din clasele a III-a care predau geografia judeţului Ilfov. Au fost prevăzute, din două în două săptămîni, întîlniri cu profesorul de geografie care predă această disciplină în cadrul şcolii experimentale din oraşul nostru, întîlniri în cadrul cărora se discută atît conţinutul lecţiilor ce urmează a fi predate în perioada următoare, cît şi materialul didactic care poate fi folosit. În colaborare cu inspectoratul şcolar judeţean, comitetul sindicatului nostru a antrenat un colectiv de profesori de geografie la realizarea hărţii fizice şi economice a judeţului Ilfov, care se va tipări în curînd şi va fi difuzată tuturor şcolilor, formînd un material didactic preţios.

Red.: **Ce alte acţiuni pe planul perfecţionării cadrelor didactice, a sporirii contribuţiei sindicatului la îmbunătăţirea procesului de învăţămînt figurează în planul dv. de activitate?**

S. Stănescu: Pentru profesorii şi învăţătorii înscrişi la examenele de grade şi la învăţămîntul superior fără frecvenţă, comitetul sindicatului s-a îngrijit de dotarea bibliotecii cu materialul bibliografic necesar şi a organizat, împreună cu inspectoratul şcolar, consultaţii periodice la disciplinele comune de studiu, respectiv la socialism ştiinţific, materialism-dialectic şi istoric şi pedagogie.

În ultima perioadă, comitetul sindicatului nostru, folosind experienţa Biroului Executiv al Comitetului Uniunii sindicatelor din învăţămînt şi cultură a trecut la cercetarea ştiinţifică a anumitor fenomene ale muncii didactice care solicită restructurări. Este în plină desfăşurare acţiunea de elaborare a studiului întreprins împreună cu inspectoratul şcolar pe tema „Eficienţa activităţii comisiilor metodice şi a cercurilor pedagogice", conturîndu-se încă de pe acum o serie de propuneri şi concluzii menite să ridice la un nivel superior activitatea metodică din oraşul nostru, ca şi din întregul judeţ.

Utilizînd experienţa acumulată prin organizarea unor excursii documentare ale profesorilor în vacanţa anului şcolar trecut, comitetul sindicatului nostru îşi propune să organizeze, în această vacanţă de primăvară, în colaborare cu filialele societăţilor ştiinţifice ale cadrelor didactice, excursii documentare pe specialităţi ale profesorilor de ştiinţe naturale, geografie, istorie etc. precum şi o excursie documentară peste hotare.

E. Butfoi: Principala direcţie a acţiunilor în sfera perfecţionării activităţii didactice întreprinse de comitetul sindicatului învăţămînt din Giurgiu s-a orientat, în lumina unor constatări şi observaţii întreprinse în anii trecuţi, către sprijinirea cadrelor didactice din primele verigi ale învăţămîntului, pentru fundamentarea temeinică a întregului edificiu a muncii şcolare. Astfel, alături de activităţile organizate pentru învăţători, comitetul sindicatului nostru a iniţiat un colocviu cu tema „Dezvoltarea gîndirii şi vorbirii corecte la preşcolari" care a adus, potrivit constatărilor făcute ulterior de inspectorii de specialitate, o serioasă contribuţie la îmbunătăţirea activităţii didactice desfăşurate în grădiniţe. Aceasta tinde să devină o formă mereu mai eficientă de pregătire a copiilor pentru viaţa şcolară, asigurînd implicit condiţiile succesului în cuprinderea copiilor la clasa I de la vîrsta de 6 ani.

Periodice în ediţie nouă

Revista pentru învăţămîntul superior, FORUM, prezintă în numărul 1/1969, apărut într-o superioară prezentare grafică, aspecte de mare actualitate ale şcolii noastre superioare.

Numărul se deschide cu un articol despre Conferinţa naţională a cadrelor didactice, semnat de Stanciu Stoian. Alte articole sînt semnate de Gheorghe Bărăţeanu, Mircea Cristea, Gh. Dulgheru, Octavian Fodor, Ion Stoica.

Virgil Radulian, adjunct al ministrului învăţămîntului, prezintă învăţămîntul superior din Suedia.

La rubrica „Tribuna gîndirii ştiinţifice", Ion Tudosescu inserează ample reflecţii pe marginea celui de-al XIV-lea Congres internaţional de filozofie — Viena, 1968 — sub titlul „Direcţii contemporane în gîndirea filozofică".

În noua formulă cu care se prezintă în faţa cititorilor, revista învăţămîntului superior doreşte să dea un mai larg spaţiu schimbului de păreri, dezbaterilor menite să ducă la perfecţionarea învăţămîntului superior romînesc. Din rubrica „Opinii" reţinem interesantele articole „Pregătirea universitară a profesorilor pentru şcoala generală şi liceu" de Adolf Haimovici, „Cercetarea ştiinţifică şi cadrele tinere" de Emil Oneţ şi altele.

În a doua sa parte „Forum" conţine rubrici diverse, „Interviul nostru", „File de istorie", „Din viaţa universitară", „Cronica", „Critică şi bibliografie", „Vitrina" şi „Fişier".

*

Revista Societăţii de ştiinţe geografice din Republica Socialistă România şi-a schimbat titlul. Nou denumire — „Terra" — vrea să marcheze nu numai o schimbare de nume, ci şi o înviorare a profilului revistei. Continuînd experienţa pozitivă cîştigată de revista „Natura — seria geografie-geologie", Terra va cuprinde o tematică mai variată şi mai bogată, menită să intereseze atît pe geografi cît şi publicul larg.

După cum se conturează încă de la primul număr, revista va înmănunchia studii de sinteză, articole, reportaje, cronici, interviuri, informaţii prezentate toate într-o formă atrăgătoare şi larg accesibilă. Revista se va ocupa de probleme de geografie fizică, geografie economică, geografia populaţiilor etc., vor fi abordate probleme actuale privind geneza Pămîntului, explorarea adîncurilor, vulcanismul, seismicitatea. Revista promite interesante articole despre exploratori celebri, note de călătorii, momente din istoria geografiei, precum şi pagini edificatoare din viaţa şi activitatea unor mari geografi romîni şi străini.

„Terra" îşi propune să păstreze şi rubricile sale de sprijin pentru îndrumarea metodico-didactică a tinerilor profesori de geografie, solicitînd în acest sens experienţa cîştigată pînă acum în ţara noastră sau în străinătate. În primul număr, la rubrica „Îndrumări didactice", sînt înserate articolele: „Despre instruirea programată la geografie" de Z. Benedek, „Alcătuirea colecţiei de diapozitive" de El. Ciudin şi „Folosirea laboratorului foto pentru confecţionarea hărţilor" de V. V. Vedea.

Ne exprimăm speranţa că şi pe viitor articolele care vorbesc despre predarea geografiei în şcoală vor fi la fel de interesante, vor conţine îndrumări metodice competente, vor prezenta lucruri noi.

Colectivul redacţiei noastre urează revistelor „Forum" şi „Terra" succes pe noul drum.

Revista de pedagogie

nr. 2, februarie, 1969 închină bună parte a spaţiului său marelui eveniment din viaţa şcolii româneşti — Conferinţa Naţională a cadrelor didactice. Din documentele conferinţei sînt publicate: Cuvîntarea tovarăşului Nicolae Ceauşescu, Raportul acad. Ştefan Bălan, ministrul învăţămîntului, şi Chemarea Conferinţei Naţionale a cadrelor didactice către toţi membrii corpului didactic din Republica Socialistă România. Pe marginea dezbaterilor Conferinţei, Augustin Z. N. Pop semnează articolul „Nobila misiune de educator al tinerelor generaţii".

În continuare, revista publică studiile „Principii de elaborare a conţinutului învăţămîntului în şcoala de 10 ani" de Emilia Constantinescu şi Valentina Filipescu şi „Caracterul activ al educaţiei morale" de O. Safran. Din cuprinsul rubricii „Cercetări-experimente" reţinem: „Experimentarea unui curs de matematică modernă la copii de 6 ani" de Vasile Ştefănescu şi Mihai Sandu şi „Probleme ale înţelegerii fenomenelor de geografie economică la clasa a IV-a" de Ioana Gogan. Prof. Patiţa Silvestru semnează un studiu intitulat „Adîncirea legăturilor dintre oraş şi sat prin activităţile pionereşti". La rubrica „Pedagogie comparată" două articole interesante: „Ştiinţa comparativă a educaţiei în lumina sociologiei" de Tr. Herseni şi „Dezvoltarea învăţămîntului şi a cercetării pedagogice în Suedia" de Virgil Radulian. O amplă rubrică de critică şi bibliografie completează sumarul revistei.

Revista „Natura"

nr. 1 ianuarie-februarie, 1969, publică, aşa cum ne-a obişnuit în ultimul timp, un material bogat şi variat, cuprinzînd o tematică de mare actualitate în domeniul ştiinţelor biologice. Din cuprinsul revistei ne vom opri de data aceasta la rubrica „Biologia în şcoală", care tratează probleme noi din metodica predării acestei discipline de învăţămînt. Sînt înserate articolele: „Despre caracterul problematizat al predării capitolului de genetică" de Mihai Bejenaru, „Metodica predării şi învăţării prin problematizare a lecţiei «Concepţia actuală despre originea vieţii»" de Cezara Popovici şi „Pregătirea profesorului de biologie pentru lecţiile cu film" de T. Miresco şi V. Bucan. Rubrica este completată cu un interesant material semnat de Ion Năstase, în care se dau indicaţii cu privire la creşterea insectelor în laboratorul şcolii, în scopul cunoaşterii biologiei şi ecologiei acestora.

INSTITUTUL DE ŞTIINŢE PEDAGOGICE

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

— 1 cercetător ştiinţific stagiar, cu peste 3 ani vechime, pedagogie-psihologie, la sectorul de orientare şcolară, Filiala Iaşi;
— 1 cercetător ştiinţific principal, pedagogie-psihologie, sectorul de orientare şcolară;
— 1 cercetător ştiinţific principal, pedagogie-psihologie, sectorul Educaţie tehnică şi activităţi practice;
— 1 cercetător ştiinţific principal, limba română, sectorul Limba română;
— 1 post şef de secţie, pedagogie, secţia Bazele generale ale pedagogiei;
— 1 post şef de secţie, pedagogie, secţia Învăţămînt programat şi mijloace moderne de învăţămînt;

Cererile de înscriere la concurs se primesc la Institutul de ştiinţe pedagogice din Bucureşti, str. Sfinţii Apostoli nr. 14, biroul personal, tel. 15.32.00, pînă la data de 7 aprilie 1969, însoţite de actele prevăzute de Regulamentul privind recrutarea, promovarea şi atestarea cadrelor de cercetători ştiinţifici din unităţile de cercetare din Republica Socialistă România, publicat în extras în Buletinul Oficial, partea a III-a, nr. 4, din 8 ianuarie 1968.

Concursul se va ţine la sediul Institutului din Bucureşti, în ziua de 22 aprilie 1969, ora 8.

INSTITUTUL POLITEHNIC-BRAŞOV

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

— conferenţiar la catedra VI— Automobile, tractoa canică agricolă — disciplinele „Motoare" şi „Expl tehnică a autotractoarelor" poz. 3 din statul de funcţiur
— conferenţiar la catedra XIII — Transporturi fo — disciplinele „Maşini rutiere", „Instalaţii pasagere, lare şi căi ferate" şi „Poduri şi lucrări de artă", poz statul de funcţiuni.
— conferenţiar la catedra XI: „Amenajarea pădur „Metode de programare pentru economie forestieră" din statul de funcţiuni.
— asistent la catedra I Matematici — disciplina G trie analitică şi diferenţială poz. 21 din stat.
— asistent la catedra III — Mecanică şi rezistenţa m lelor — disciplina Rezistenţa materialelor poz. 13 di
— asistent la catedra Mecanică şi rezistenţa mater — disciplinele „Mecanică", „Rezistenţa materialelor", canică tehnică", poz. 17 din statul de funcţiuni.
— asistent la catedra IV — Termotehnică şi maşin mice — disciplinele „Termotehnică", „Hidraulică şi hidraulice" şi „Mecanica fluidelor", poz. 9 din statu funcţiuni.
— asistent la catedra VI — Automobile, tractoare ş canică agricolă — disciplinele „Motoare", „Exploatare nică a autotractoarelor", „Fabricarea şi repararea aut toarelor, poz. 16 din statul de funcţiuni.
— asistent la catedra VII — Economie, organizare ş nificare — disciplina „Evidenţa şi analiza activităţii e mice a întreprinderilor" poz. 4 din statul de funcţiuni.
— asistent la catedra X — Împăduriri şi ameliorarii si disciplinele „Macanizarea lucrărilor silvice" şi „Mecani exploatărilor forestiere" poz. 6 din statul de funcţiun
— asistent la catedra X — Împăduriri şi ameliorarii vice — disciplina „Corectarea torenţilor" poziţia 7 din
— asistent la catedra XI — Amenajament şi topograf disciplinele „Amenajarea pădurilor" şi „Metode de pr mare pentru economia forestieră" poz. 9 din statul de ţiuni.
— asistent la catedra XI — Amenajament şi topograf disciplina „Dendrometrie" poz. 7 din statul de funcţiur
— asistent la catedra XVI — Fizică — disciplina „Fi poziţia 8 din statul de funcţiuni.
— asistent la catedra XVI — Fizică — disciplina „Fi poziţia 11 din stat.
— asistent la catedra XVI — Fizică — disciplina „Fi poz. 10 din stat.
— asistent la catedra XVI — Fizică — disciplina „Fi poz. 13 din stat.
— asistent la catedra XV — Geometrie descriptivă şi sen — disciplina „Geometrie descriptivă şi desen tel poz. 5.
— asistent la catedra XVIII — Tehnologia lemnulu disciplinele „Tehnologia şi industrializarea lemnului", „ tamente termice" şi „Materiale tehnologice" poz. 11 din tul de funcţiuni.
— asistent la catedra XVIII — Tehnologia lemnului — ciplinele „Studiul şi bazele producţiei lemnului" şi „ nologia şi industrializarea lemnului" poz. 7 din stat.

Candidaţii la concurs vor depune, în termen de 30 de de la data publicării acestui anunţ în Buletinul Oficia Republicii Socialiste România, cererea de înscriere îmună cu actele prevăzute în Regulamentul privind ocup funcţiilor didactice în învăţămîntul superior, publicat în lecţia de Hotărîri şi Dispoziţii ale Consiliului de Miniştr 35 din 5 august 1958.

Concursul se va ţine la sediul rectoratului Institutului politehnic Braşov în termen de 3 luni de la publicarea acestui anunţ.

INSTITUTUL POLITEHNIC-TIMIŞOARA

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

— Asistent la Facultatea de construcţii catedra construcţii metalice, disciplina „Rezistenţa materialelor şi teoria elasticităţii şi plasticităţii", poziţia 17 din statul din funcţiuni.
— Asistent la Facultatea de mecanică catedra de tehnologia construcţiilor de maşini, disciplina „Tratamente termice, proiectarea ştanţelor şi matriţelor", „Proiectarea şi tehnologia sculelor aşchietoare", poziţia 10 din statul de funcţiuni.

Candidaţii la concurs vor depune la secretariatul Institutului politehnic din Timişoara, b-dul 30 Decembrie nr. 2, în termen de 30 de zile de la data publicării acestui anunţ, cererea la care se vor anexa actele prevăzute de Regulamentul privind ocuparea funcţiilor didactice în învăţămîntul superior, publicat în colecţia de hotărîri şi dispoziţii ale Consiliului de Miniştri nr. 31 din 5 august 1968.

Cei care funcţionează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia înscrierea la concurs.

Concursul se va ţine la rectoratul Institutului politehnic din Timişoara la două luni de la data publicării acestui anunţ.

ANUNŢ

Toţi absolvenţii fostei şcoli normale (pedagogice) din Şendriceni — Dorohoi, seriile 1921—1957, sînt rugaţi a-şi comunica adresele la Liceul nr. 1 Dorohoi, prof. Haralambie Prisacaru, în vederea întîlnirii din 6 iulie 1969.

Lucrările scrise trimestriale la aritmetică în şcoala specială

Prin predarea aritmeticii în şcoala specială, se urmăreşte ca elevii să capete un volum de cunoştinţe închegate într-un sistem în care se integrează numeraţia orală şi scrisă pînă la un miliard, operaţii aritmetice cu numere mari întregi (concrete şi abstracte) şi cu numere zecimale, unităţile de măsură (lungime, capacităţi şi greutăţi), fracţii, probleme tipice, cunoştinţe de geometrie (linii, felurile liniilor, ariile figurilor geometrice, volume) ş.a.

Pentru predarea noilor cunoştinţe în şcoala specială ajutătoare pentru copii debili mintal, ca şi în şcoala de masă, profesorul foloseşte lecţia ca formă de bază a procesului instructiv-educativ. În şcoala specială ajutătoare pentru copii debili mintal însă, compoziţia clasei îl obligă mai mult pe profesor să se ocupe în mod deosebit de elevii care prezintă particularităţi ce îi împiedică să-şi însuşească noile cunoştinţe în ritmul în care lucrează colectivul de elevi. Rezolvînd sarcinile generale ale predării aritmeticii, profesorul şcolii speciale ajutătoare pentru copii debili mintal trebuie să aibă în vedere foarte atent şi sarcinile speciale care urmăresc corectarea defectelor individuale ale elevilor săi.

Este ştiut că în timpul lecţiei, profesorul nu se mulţumeşte numai să transmită cunoştinţe; el trebuie să-şi verifice în ce măsură cunoştinţele predate au fost însuşite de elevi, s-au transformat în priceperi şi deprinderi trainice pentru a putea fi folosite cu succes în viaţă. Această verificare se face în timpul lecţiilor de zi cu zi, în lecţiile de recapitulare periodică, trimestrială şi finală, prin lucrările de control curente şi, începînd cu anul şcolar 1966—1967, şi prin lucrările de control trimestriale (tezele), introduse prin instrucţiuni de către Ministerul Învăţămîntului.

Pe baza celor constatate în decursul celor trei ani de cînd s-au introdus lucrările de control trimestriale (tezele) la aritmetică la clasele a VI-a, a VII-a şi a VIII-a din şcoala specială ajutătoare nr. 1 din Bucureşti, îmi permit să prezint cîteva concluzii parţiale.

Practica de pînă acum cu privire la orele de recapitulare şi lucrările de control a arătat că multe dintre elevele şcolii noastre pot să rezolve cu pricepere şi corect exerciţii care fac apel la un volum mai mare de cunoştinţe (în urma unui capitol, ori la sfîrşit de trimestru). Mai greu se descurcă în problemele în care apar 3—4 operaţii aritmetice, şi aceasta din cauza gîndirii logice a cărei evoluţie rămîne deficitară, precum şi din cauza dificultului în procesele de analiză şi sinteză la copilul debil mintal.

Apreciez că rolul profesorului în pregătirea elevilor debili mintal, pentru teză are o mare importanţă. Deşi, zi de zi şi oră de oră am desfăşurat o muncă perseverentă, pentru sintetizarea materiei şi eliminarea unor lacune, am prevăzut în planificarea trimestrială un număr de 6 ore pentru recapitularea materiei, desfăşurarea şi discutarea tezelor.

La clasele care pentru prima oară se găseau în faţa unei asemenea forme de activitate am dat unele indicaţii cu privire la felul în care se va desfăşura teza şi care va fi în linii mari conţinutul acesteia. De asemenea, am luat măsuri din timp pentru a le obişnui pe eleve să lucreze nu numai corect, dar şi ordonat, curat şi îngrijit, atrăgîndu-le atenţia că la notare se va ţine seama şi de forma în care este prezentată lucrarea.

În orele de pregătire pentru teză (cele 4 ore de recapitulare), ca şi în timpul trimestrului, o grijă deosebită am arătat elevelor care au întîmpinat mai multe greutăţi şi în timpul trimestrului.

În fixarea subiectelor pentru teză am căutat ca ele să cuprindă în mare cunoştinţele de bază dintr-un întreg trimestru. Ca urmare am considerat că cel mai indicat este să dau de rezolvat exerciţii care să cuprindă, în mare, prevederile programei pentru clasa respectivă.

Tot cu prilejul tezelor mi-am pus şi întrebarea: dacă este bine ca la teză să se dea subiectele pe numere pentru a preveni copiatul. Pornind de la efectivul mic de eleve din fiecare clasă (12-15) şi de la amplasarea lor într-un spaţiu restrîns, deci, uşor de supravegheat în timpul lucrării scrise, am apreciat că se pot da aceleaşi exerciţii tuturor elevelor spre a evita unele diferenţieri care ar fi putut duce la nedreptăţi în notare şi spre a evita deschiderea a două focare în acelaşi timp pe scoarţa cerebrală pentru fiecare elevă, fapt ce ar fi dus la scăderea puterii de concentrare.

Referindu-mă la respectarea particularităţilor elevilor şcolii în care lucrez mi-am pus şi întrebarea dacă nu este potrivit ca subiectele (exerciţiile) să se dea în mod diferenţiat în funcţie de aceste particularităţi. Avînd în vedere ponderea mare pe care o are nota de la teză în calculul mediei trimestriale, cerinţele programei, precum şi faptul că sistemul de notare este 1—10, am considerat că o diferenţiere la teze în sînul aceleiaşi clase ar duce la multe nedreptăţi, favorizînd pe elevele cărora li se dau teme mai uşoare.

În ceea ce priveşte unele discuţii ce se pot ivi în legătură cu indicaţiile ce au trebuit să se dea elevilor după anunţarea exerciţiilor (subiectelor pentru teză), precum şi în timpul desfăşurării tezelor, pornind de la starea emoţională ce se creează cu acest prilej cu totul deosebit (elevele clasei a VI-a dau pentru prima oară teză la acest obiect) şi de la instabilitatea acestei categorii de eleve, consider că se pot da cîteva indicaţii de ordin general la începutul lucrării, fără ca profesorul să transforme aceste indicaţii într-o rezolvare a exerciţiilor împreună cu elevele.

Ţinînd seama de unele rezultate contradictorii ce au apărut la teză (unele eleve bune au făcut lucrări mediocre, notate între 5—7, iar unele eleve mediocre au făcut lucrări bune, notate între 7—9), precum şi faptul că nota de la teză are o pondere mare (este jumătate din media pe trimestru) îmi permit a propune ca nota de la teză să fie trecută şi calculată în catalogul clasei în cadrul notelor de la oral.

Cîteva cuvinte despre corectarea tezelor. Personal, însemnez greşelile de la caz la caz: fie prin corectarea întocmai a greşelilor din fiecare teză, fie numai la elevele slabe, la care o simplă subliniere a greşelilor şi unele trimiteri la regulile şi procedeele învăţate, dar nerespectate la teză nu constituie un ajutor.

Pentru a nu se pierde din interesul stîrnit de pregătirea şi desfăşurarea tezelor şi pentru a se putea lua şi unele măsuri de remediere pînă la sfîrşitul trimestrului a lipsurilor semnalate în teze, am asigurat corectarea şi discutarea acestora într-un termen scurt (1—2 zile de la ţinerea tezei).

În discutarea tezelor am procedat astfel: am înfăţişat o imagine de ansamblu asupra tuturor tezelor. Am prezentat apoi lucrările foarte bune şi bune, evidenţiind elevele care au realizat asemenea lucrări şi lucrările slabe, discutînd apoi greşelile tipice unor grupuri de eleve, greşelile anumitor eleve, explicînd cauzele şi făcînd recomandări.

În urma tezelor mi-am notat în caietul personal greşelile ce s-au semnalat la fiecare elevă şi, pe baza acestor notări, am întocmit un plan de măsuri concrete în vederea ajutorării fiecăreia în parte. Lucrînd după acest plan am reuşit să lichidez multe din lipsurile apărute la teze.

Dacă munca profesorului din şcoala specială ajutătoare pentru copiii debili mintal, oricare este obiectul pe care îl predă, este o muncă grea, munca profesorului căruia i s-a încredinţat predarea aritmeticii în această şcoală este cu atît mai grea pentru că ea se adresează funcţiilor psiho-intelectuale cu deficitul cel mai mare la elevii respectivi, iar obiectul, prin conţinutul lui, cere echitate, precizie. Munca aceasta nu poate să fie dusă la bun sfîrşit decît în măsura în care profesorul va stăpîni bine metodele şi procedeele ce se folosesc în predare, va şti să mînuiască materialul didactic corespunzător şi va cunoaşte bine particularităţile fiecărui elev, tratînd pe fiecare în parte ca un pedagog stăpînit de răbdare şi pasiune pentru munca încredinţată.

Prof. GH. M. DUMITRESCU
Şcoala specială ajutătoare nr. 1
Bucureşti

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii din unităţile de învăţămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.158